

MURÁNSKE NOVINY

4

II. ROČNÍK • DVOJMESAČNÍK • SEPTEMBER 2009

0,20 € / 6 Sk

MURÁNSKA VENUŠA 330. výročie úmrtia

Krásna a odvážna Mária Sėči pochádzala z 9 detí • Vydávala sa trikrát • S jej menom sa spája veľká sláva hradu Muráň, ale aj jeho veľký pád • Ako manželka Vešelėního prijala katolícke náboženstvo • Posledné roky svojho života strávila vo väzení, ale asi aj u švagra Čákiho v Kőszegu • Zomrela 18. 7. 1679 •

Sėciovcı, ktorí vlastnili Muránsky zámok v 17. storočí, patrili medzi najstaršie rody Uhorska. Hrad sa dostal do rúk Juraja Sėčiho, ktorý bol v roku 1625 zavraždený. Zostala po ňom vdova, grófkä Drugethová z Humenného a deväť detí: štyria synovia a päť dcér. Medzi nimi aj Mária – krásna a odvážna žena, v dejinách označovaná ako Muránska Venuša.

Mária sa prvýkrát vydala v roku 1627 za grófa Štefana Bethlena, ktorý ale o štyri roky zomrel. Mladá bezdetná vdova sa však aj druhýkrát vydala za sedmohradského šľachtika Kuna. Manželstvo jej vydržalo iba desať rokov. Rozviedla sa a v roku 1643 sa vrátila na hrad Muráň.

V tom čase na hrade panoval manžel sestry Evy, Gabriel Illesházy, ktorý po boku Rákociho bojoval proti cisárovi. Cisára podporoval kapitán hradu Filakovo František Vešelėni a ten mu prikázal zmocniť sa hradu Muráň. František bol síce ženatý so Žofiou Bošňakovou, ktorá žila na hrade Vavrín, ale to mu nebránilo, aby sa spriahol s Máriou Sėciovou. Žofia sa pre manželovu neveru utrúpila k smrti. Vešelėni nakoniec v spolupráci s Máriou dobyl hrad Muráň v noci zo 4. na 5. augusta 1644 (pred 365 rokmi). Hrad potom dostal od

za boháča Juraj Štefanko, ktorý mal 205 oviec, ale na Horehroní s veľkým počtom dobytka sú známi už viacerí.

Takto by sme mohli aj naďalej pokračovať v uvádzaní faktov z obdobia panovania Františka Vešelėního na Muráni, ktorý okrem iného vynikal aj ako vojenský veliteľ v bojoch proti Turkom, Švédom a iným. Tzv. sprisahanie proti Habsburgovcom sa neuskutočnilo. Pravdepodobne zomrel na mŕtvicu cestou z Banskej Bystrice do Slovenskej Lupče, ale iní historici tvrdia, že na následky otravy.

Mária Sėciová statočne bránila hrad Muráň ešte vyše roka. Nakoniec prijala čestné podmienky a hrad odovzdala do rúk cisára Leopolda I. Dlhô ju väznili za to, že vraj svojou ctibažnosťou podnecovala k rebėlii Vešelėního a že mala na sprisahani aktívny podiel. Uväznili ju vo Viedni. Pravdepodobne na sklonku svojho života žila v svojho švagra Ladislava Čákiho v Kőszegu. Zomrela 18. júla 1679 zničená zo zúfaleho, ponižujúceho položenia. Po nevydarenom povstaní Vešelėního Muránska Venuša čakal už iba potupný koniec. (Zdroj: J. Gallo, Muráň, 2001.)

V podzámočkej záhrade na Muráni vystierali dve panské služobnice na výslni vyprané biele šaty. Vyspevovali si pritom veselė piesne.

„Veru máš pravdu,“ povie Betka. „Tá pani zo Strečna je ako nejaká kláštornica. I keď bola tu na našom zámku, nosila čierne šaty a dlhé pátriky a často sa tak modlievala ako nejaká svätá.

keď sa vlastná žena, chůdátka, ako pustovníčka modlí a plače. Ja by takému mužovi oči vyškriabala.“

„Pán boh s vami, dievky moje. Či ste vy snáď služobnice zo zámku?“

„Áno vaša milost,“ odpovie Katinka.

„Vy nám teda najistejšie poviete, či je doma pani veľkomožná.“

Ženská vláda na Muráni (Úryvok: Samo Tomášik, Ohne na Muráni)

A jej komorná našej komornej rozprávala o nej všelijakė čudné tajnosti, že vraj jej manžel býva na Filakovskom zámku a na ňu často zabúda. Preto sa ona v jednej tmavej noci a v hroznej búrke vybrala ku kaplici, stojacej nad Váhom, bosá pomodlíť sa, aby Hospodin srdce jej manžela láskou k nej naklonil.

„Horkýže tá jeho vernosť nesladká,“ povedala Katinka Betke. „Aspoň ja by za takú vernosť nedala ani deravý groš. Veď ten istý pán Vešelėn z Filakova a manžel panej zo Strečna písavá zalúbené listy našej pani veľkomožnej,

„A ktorúže, prosím, ráčite mieniť? Na zámku máme tri veľkomožné panie. Jedna je,“ ráta Katinka na prstoch, „naša pani veľkomožná, pani Mária Seči, vdova po grófovi Bethlenovi, ktorá len nedávno ráčila prísť na tento zámok zo Sedmohradska s veľkými pokladmi po nebohom grófovi. A div nad všetky divy, že sa jej na takej dlhej ceste nič nestalo, pretože, ako sa všeobecne hovorí, je vzbura, všade tlupy vojska, drancujúcich priateľov i nepriateľov, počnúc od Tisy až po Husín, ktorý je pohraničnou hranicou proti Turkom. Ja som to, prosím, na

vlastné oči videla, lebo som chodila s pani grófkou. Ale tá si všade veru smelo a hrdinsky počínala, ako hockiktorý rytier. A môžem povedať, že keď si moja pani veľkomožná sadne na koňa, veru by jej pristalo byť i generálom.“

„Nuž teda druhá zámocká pani,“ a Katinka zasa ráta na prstoch, „teda druhá pani veľkomožná je Eva Illesházyčka, ktorej sa teraz všetko bojí a ju jedinú na zámku poslúcha, lebo jej pán manžel Illesházy, terajší pán a majiteľ Muráňa, šiel s vojskom na pomoc Rákóczimu proti cisárovi.“

„Dievka moja, neboj sa ty o nás, my sme ľudia pokoja, cirkevnė osoby, a chceme vlastne prehovoríť so starou paňou veľkomožnou, Máriou Drugeth de Homona.“

„Ach, to je inė, ale prosím pekne, stará pani veľkomožná ležia nemocná,“ hovorila Katinka. „A veru už od štyroch rokov. Ale sú to veľmi nábožná pani, a duchovné osoby majú vždy k nim prístup. Ráčte sa len najprv u pána prefekta hlásiť.“

Vtom počuť blízke trúbenie na lesných rohoch.

„To už ide naše panstvo domov z poľovačky,“ povie Katinka. „Už sú blízko. Zbohom teda, velební páni, ráčte sa oznámiť u vrátnika.“

„Sme vyslanci gemerského seniorátu, podľa mena a stavu: Šimon Lešťák, revúcky farár, Ján Molčani, poľónsky, a Daniel Horčička, profesor na jeľšavskej škole.“

Rodisko

Mgr. Ružena Svoreňová

Rodisko je ako detská dlaň.

Radosť z jeho dotyku
znásobuje prvá pieseň,
čo nás doma naučil:
„Haj husičky, do vodičky,
máte špinavé nožičky...“

Rodisko je ako rozkvitnutá lúka,
radosť i bolesť svoju mu núkam.
Natrháť si do sýtosti kvetov.
Cudzincovi ich nikdy nehodím!
Vystelím nimi kolísku pre potomkov,
ktorých zo samej lásky porodím.

RÓDEO 2009 BEZ MRÁČIKA!

O tom, že tohoročné muránske RÓDEO (už jeho XVII. ročník), sa vydarilo, niet pochýb. Prialo mu počasie, záujem bol nemalý, jedla i tekutín bol neúrekom, a tak si každý prišiel na svoje. Všetci sme si všimli a ocenili, že bolo kam odhadzovať odpadky! A čo viac, poverení pracovníci plné plastové vrecia likvidovali ešte tak povediac za pochodu... Veru, takmer žiadne zbytky sa neváľali po zemi. Pred hygienickými zariadeniami sa netvorili dlhočizné rady, lebo ich bolo dostatok... Iba autá využili každý voľný priestor na zaparkovanie, ale na rozľahlých muránskych lúčach si

našli miesto všetci. A tých rôznych poznávacích značiek čo sa v dňoch 7. a 8. augusta 2009 v oblasti Pepravíc medzi Muráňom a Tisovcom vystriedalo!

RÓDEO, ako tvrdia odborné výkladové slovníky, je vraj slávnosť kovbojov spojená s krotením divých koní a býkov. Nuž a to muránske?

R – ako RADOSŤ z nádherného dňa, ako ROMAN – hlavný hosťiteľ, teda starosta obce Muráň Ing. Goldschmidt, ktorý (okrem ďalších zainteresovaných) bdel nad tým, aby sa všetky pripravené akcie vydarili.

Ó – ako ÓDA NA RADOSŤ z ľadného slobodného pohybu koníkov, zo speváckeho – hudobného zážitku, či dokonca z chladného pivného osvieženia, očarenia horúcim pohľadom sexi dievčat.

D – ako DAŇ Z RADOSTI z rôznorodých zážitkov: opálené telá, unavené nohy, večne smädné hrdlá, ospalé detičky, ktoré si zdriemli rovno na zelenej trávke pod dáždnikom.

E – ako ESTETICKÝ ZÁŽITOK – napr. z nevšednej práce rezbára z Horehronia s motorovou pilou pri stvárnení koneskej drevenej hlavy, ale aj z bohatej ponuky kožených výrobkov, darčekových predmetov, výtvorov medovníkárov atď.

O – ako ODDYCH, relax duše, ako OPOJENIE z pohybu zvierat počas súťaže, ľudí pri tanci, z napätia pri losovaní tom-boly, ako OČAKÁVANIE, že aj RÓDEO 2010 bude neodolatelné!

-RS-

DNI VIDIEKA V NÁRODNEJ RADE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

V stredu, dňa 24. júna 2009, zorganizovalo OZ Vidiecky parlament Slovenska (VIPA SK) v spolupráci s Výborom Národnej rady Slovenskej republiky pre pôdohospodárstvo, životné prostredie a ochranu prírody, s pomocou Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky už v poradí 8. ročník Dní vidieka v Národnej rade Slovenskej republiky (NR SR), ktorý prebiehal vo výstavných priestoroch NR SR v Bratislave. Cieľom tohto podujatia bolo prilákať a získať občanov k vidieckemu cestovnému ruchu na Slovensku a zároveň viesť otvorený dialóg s poslancami NR SR o potrebách a súčasných problémoch slovenského vidieka a možnostiach ich optimálneho riešenia. Podujatie slávnostne otvorila podpredsedníčka NR SR Anna Belousovová, po ktorom sa jednotlivé obce nášho mikroregiónu postupne aktívne predstavovali našim zákonodarcom a viedli s nimi diskusie na danú problematiku. Súčasťou podujatia bol kultúrny program folklórneho súboru Kýčera z Čierneho Balogu, zároveň prebiehala prezentácia ľudových umelcov – výroba zvoncov, fujár, košíkov, obrazov, medovníkov spojená s ochutnávkou miestnych špeciálov z nášho mikroregiónu Muránska planina. za Radu VSP MP

Gabriel Giertl

Starosta obce Muráň

vyhlasuje podľa § 3 § 4 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 5 ods. 3 zákona NR SR č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme

VÝBEROVÉ KONANIE

na funkciu

riaditeľa Základnej školy s materskou školou Muráň

Kvalifikačné predpoklady:

- Ukončené vysokoškolské vzdelanie požadovaného smeru podľa vyhlášky MŠ SR č. 41/1996 Z.z. o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických pracovníkov v znení neskorších predpisov.
- Absolvovanie 1. kvalifikačnej skúšky alebo jej náhrady.
- Najmenej 5 rokov pedagogickej praxe.

Iné kritériá a požiadavky:

- spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- bezúhonnosť,
- znalosť právnych, ekonomických predpisov a školskej legislatívy.

Zoznam požadovaných dokladov:

- prihláška do výberového konania,
- overená kópia dokladov o vzdelaní a absolvovaní 1. kvalifikačnej skúšky alebo jej náhrady,
- profesijný životopis,
- doklad o bezúhonnosti – výpis z registra trestov nie starší ako 3 mesiace,
- návrh koncepcie rozvoja školy (max 3 strany A4),
- preukázanie zdravotnej spôsobilosti pre výkon práce riaditeľa,
- súhlas uchádzača k použitiu osobných údajov pre potreby výberového konania v zmysle zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov.

Termín podania prihlášky: 18. 9. 2009.

Prihlášku do výberového konania uvedenými dokladmi je potrebné zaslať na adresu: Obec Muráň, Muráň 329, 049 01 Muráň.

Nemocnica s poliklinikou v Revúcej bola otvorená pred päťdesiatimi rokmi – konkrétne 25. apríla 1959 (zdroj: D. Dubovský, Revúca 1989). Pre obyvateľov spádového územia začala poskytovať liečebno – preventívnu starostlivosť na oddeleniach: chirurgickom, internom, detskom, pôrodníkom, gynekologickom, kožnom a anesteziologicko-resuscitačnom. Súčasťou starostlivosti o zdravie občanov sa stali i poliklinické služby s ambulanciami internými, chirurgickými, ženskými, zubnými, TBC a respiračných chorôb, kožnou, ušnou, krčnou, očnou, neurologickou, ortopedickou, s dorastovým a posudkovým odborom, transfúznou službou, s oddelením klinickej biochémie a RTG oddelením.

Revúcka nemocnica polstoročná Zdravotné stredisko v Muráni 55 ročné

V našej oblasti boli zriadené aj územné a závodné zdravotné strediská. Zdravotné stredisko v Muráni na „novej“ ulici bolo zriadené už v roku 1954. Obci Muráň bol pridelený lekár MUDr. František Dráb (zdroj: J. Gallo, Muráň, 2001). Obyvatelia Muráňa privítali zriadenie nemocnice v Revúcej s veľkým nadšením! Nielen ako pacienti, ale mnohí v nej získali aj prácu: ako lekári, zdravotné sestry, sanitári a sanitkári, tiež i ako ďalší prevádzkovo-hospodársky personál.

V súčasnosti 50 ročnú jubilatku evidujeme pod názvom Revúcka medicínsko-humanitná nezisková organizácia, Nemocnica s poliklinikou Revúca na čele s p. riaditeľom Ing. Mariánom Faškom. Aj my, Muráňčania sa pripájame k jej gratulantom. Všetci si veľmi, úprimne želáme, aby sa ešte najmenej ďalších 50 rokov starala o naše zdravie pod vedením skvelých zdravotníkov!

Mgr. Ružena Svoreňová

FOTO z archívu RS. Dvaja Muráňčania na detskom oddelení revúckej nemocnice: Pani MARGITA HAJDÚKOVÁ (pracovníčka od r. 1959 do r. 1970) s malým pacientom – 5 ročným JANKOM BUKSOM v roku 1964. Vtedy ho pred utopením zachránil pán F. MAJERČÍK, ktorému bola v roku 2001 udelená Cena obce Muráň za záchranu ľudskeho života. Zachránenému i jeho záchrancovi prajeme do ďalších rokov hlavne dobré zdravie!

FOTO z archívu RS. Aktivita členov Červeného kríža v Muráni bola vždy chvályhodná, orientovaná na darcovstvo krvi, prácu s deťmi a mládežou, zameraná na osvetu v rámci ochrany zdravia, ale aj na spoločensko-kultúrnu oblasť. Záber je zo súťaže ČSČK v r. 1988 – predsedníčka HELENA HALUŠKOVÁ blahoželá úspešnému súťažiacemu družstvu: Mgr. D. SLIACKEJ, Ing. P. HRBÁLOVI a Mgr. R. SVOREŇOVEJ. -RS-

Poskytli liek najcennejší

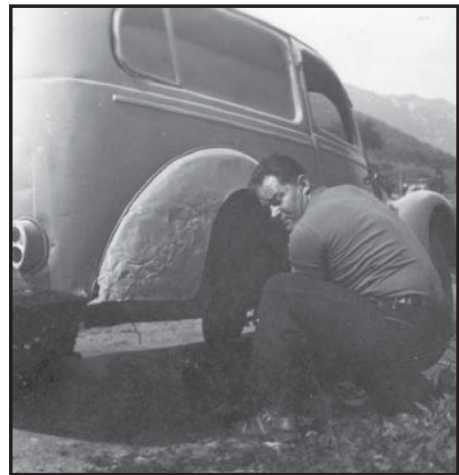

Fotografiu z roku 1970 ponúkla našej obecnej tlači pani Želmíra Fabová – Pálová z Muránskej Lehoty. Vtedy MUDr. František Dráb vyzval dobrovoľných darcov krvi z Piloimpregny Muráň k odberu. Na priloženom zábere je časť členov miestnej organizácie Československého Červeného kríža v Muráni, ktorým tiež patrila vďaka nemocných – odkázaných na liek najcennejší. V prvom rade zľava: p. Albínyová, Ferenčíková, Austová, Olejníková, Uhlíarová, Beňová, Halušková, Pálová, Rusníková. Pod nimi zľava: p. Bábela, Majerčík, Senko a Beňo.

Medzi uvedenými darcami krvi čestné miesto zastáva pani MARTA HALUŠKOVÁ, ktorá svoju krv darovala 42 krát, z toho 3 krát priamo na výzvu telegramom. Jej vzácna krvná skupina je nulka. Medzi jej ocenenia patrí odznak – kvapka krvi, je držiteľkou Janského plakety za najvyšší odber krvi.

Adela Michalská

FOTO z archívu JF. Pán JÚLIUS FRANDEL bol prvým vodičom sanitky pri Zdravotnom stredisku v Muráni.

ČESKOSLOVENSKÝ ČERVENÝ KRÍŽ

FOTO z archívu MUDr. Viery Drábovej. Na zábere MUDr. František Dráb – prvý lekár Zdravotného strediska v Muráni s členkami ČSČK v Muráni. V rade s ním zľava: p. A. BAKSOVÁ, J. LUKAŠOVÁ, M. DOMÁNYOVÁ (z M. Lehoty), M. HALUŠKOVÁ, Ž. PÁLOVÁ (z M. Lehoty). Nad nimi zľava: M. OLEJNÍKOVÁ, M. VRBJAROVÁ, V. KOCHJAROVÁ, M. KOCHJAROVÁ, B. KUCUKOVÁ, E. ŠKVARKOVÁ. Pri príležitosti MDŽ darovali krv. (Inf.: M. Kvetko a J. Lukašová) -RS-

Takto si zrejme pospevoval dobrých pár rokov Muránčan – bývalý učiteľ hudby pán MARTIN HALUŠKA. A nielen túto pesničku, ale aj mnohé ďalšie z Horehronia. Po našich obciach si chlapi pri kalíškoch opojného moku radi zanôtiť „Na Kráľovej holi stojí strom zelený...“, ale jej dokonalú, originálnu podobu ovláda najmä pán Haluška, ktorý stál pri formovaní folklórnej skupiny ŠUMIAČAN. Táto sa zrodila v januári 1957, a teda na rôznych folklórnych slávnostiach doma i v zahraničí už viac ako 50 rokov vstupuje do povedomia milovníkov ľudovej piesne. Keďže Muránske noviny radi približujú čitateľom našich talentovaných občanov, oslovili sme aj pána Halušku.

1. Už ste dôchodca, ale určite si radi zaspomínate na obdobie svojho produktívneho veku. Aký hudobný nástroj vám učaroval a kde ste pôsobili ako učiteľ?

„Veď už na dôchodku môžem len spomínať. Začínal som v Muráni v roku 1948 ako samouk – amatér. Mojm vzorom a učiteľom za krátky čas bol vtedy riaditeľ školy DEZIDER GARLÁTI. Ukončil som štátne konzervatórium. Už aj počas štúdia, resp. v rokoch 1958 – 1968 som pôsobil ako učiteľ v Hudobnej škole v Revúcej. A súkromne aj doma. Učarovala mi

„Páči sa mi, páči, nedela v Šumiaci...“

harmonika, na ktorej hrám dodnes.“

2. Kedy ste sa dostali do kontaktu so speváckmi zo Šumiaca a akú funkciu ste plnili v ich súbore?

„Riaditeľ zo Šumiaca Ján Molent ma oslovil listom, či by som neprišiel na kus reči... O muzike! V roku 1973 som nastúpil na Šumiac s vedomím, že idem učiť súkromne hrať na harmonike a súčasne pôsobiť v súbore. V ľudovej kapele som vystupoval ako harmonikár, neskôr som sprevádzal mužskú a ženskú skupinu a osvedčil som sa aj ako sólista.“

3. Ako vyzerali vaše stretnutia pri nácvikoch piesní? Boli pravidelné a platené alebo ste ich pociťovali ako relax vo voľnom čase, dobrovoľnú záujmovú činnosť?

„Pred akciami boli stretnutia pravidelné. Nácvik vždy prebiehal v priateľskej atmosfére. Muzikanti boli čiastočne aj finančne odmeňovaní, ale ja ako profesionál som to bral ako umenie, ako pomoc súboru.“

4. Aké boli vaše hudobné aktivity v obci Muráň v minulosti?

Voda, voda, vodička

22. marca je Svetový deň vody a naša predsedníčka Jednoty dôchodcov v Muránskej Lehote p. Rusníková nelenila a odobrala vodu z troch lesných studničiek. Odoslala vzorky vody na rozbor. Zistili, že dve vzorky vody sú nezávadné, teda pitné. V jednej vzorke vody zistili, že obsahuje viac dusičnanov, ako je vhodné pre zdravie človeka. Len ako sa asi tam tie dusičnany dostali...?

Keďže jedna studnička je veľmi blízko dediny, zorganizovala p. Rusníková brigádu dôchodcov. Koncom apríla v jednu snežnú sobotu sa vybrali chlapi studničku upraviť. Urobili k nej dobrý prístupový chodník a ak pôjdete okolo nej, ponúknite sa a osviežte dobrou a zdravou vodou. Studnička sa nachádza za cintorínom, pod cestou. Cesta je jednou z turistických trás na Čertiazeň.

Kedy si ľudia veľmi vážili lesné studničky. Na jar ich pekne vyčistili a do jesene pri oraní, kosení a hrabaní sa vždy napili dobrej vodičky. Ešte niečo, boli ste naposledy pri takej studničke a nadýchali ste sa takého zvláštneho príjemného vzduchu? Lebo voda a to čaro okolo studničky vám starším môže pripomenúť tú dobu, keď ešte v našom chotári bolo viac udržiavaných studničiek.

Marta Šutičová, dôchodkyňa

„Tých významných hudobných aktivít bolo niekoľko, ale v pamäti mi utkveli najmä tri podujatia. Na oslavách Víťazného februára v roku 1954 som doprevádzal speváka Berciho Schrenkela, ktorý neskôr pôsobil v SLUKU. Pri príležitosti 15. výročia SNP som na Maretkinom hral na pozvanie SPB. V roku 1970 v muránskej jedálni som vystupoval za účasti troch štátov: Slovenska, Maďarska a Poľska na stretnutí s veteránmi Povstania.“

5. Našich čitateľov by určite zaujímalo, aký má vzťah k hudbe dnes bývalý učiteľ hudby a folklorista? Neuvažovali ste v poslednom období aj v súčasnosti záročit' svoje odborné hudobné praktické znalosti? Siahnete ešte niekedy aj teraz pri nejakých príležitostiach po vašom obľúbenom hudobnom nástroji?

„Aj dnes mám k hudbe kladný vzťah. Žijem s hudbou, zaujímam sa o všetko krásne, čo s ňou súvisí – teda je prepojená s láskou, nadšením, vášňou... Pred piatimi rokmi som ešte rozmýšľal, že záročím svoje hudobné poznatky. Plánoval som vystúpenia s manželkou Martou a M. Sklenárikovou – speváčkami z folklórnej skupiny Levenda z Muráňa. Dnes mi už moje zdravotné problémy s očami nedovolia plne sa venovať mojej láske. Pri rodinných oslavách a pozvaniach do rodín sa rád prezentujem hudbou. Mám ešte výbornú pamäť a dobrý sluch. Spamäti ovládam mnohé piesne. Okrem slovenského folklóru som milovníkom aj našich evergrínov a svetových melódií. Život, ľudskosť, tajomstvo umenia skúmam celý život. Veď pieseň je oslavou radosti zo života, citov, viery v človeka. Na záver by som chcel vyzdvihnúť svoje najkrajšie spomienky na súbor Šumiacan. Vystupovali sme v Poľsku, v Záhrebe – Juhoslávii na svetovom festivale SMOTRA FOLKLÓRA (vidieť folklór). K nezabudnuteľným patria aj večerné vystúpenia v rodinách. Na oslavách 35. výročia februárových udalostí v divadle v Banskej Bystrici sme zažili taký aplauz ako Karel Gott. Spomínam rád aj na úžasné vystúpenie s Jurajom Čupkom – murárom, pôsobiacim v SLUKU. Podobne aj na miestneho kňaza Bystríka Muránskeho a Jána Čambala. Títo ľudia mali vrelý vzťah k hudbe, učarovala im muránska príroda. A ja som bol vďačným poslucháčom pri posudzovaní ich piesní. Moje spomienky ma budú sprevádzať celým životom.“

Spracovali: A. Michalská a R. Svoreňová

Malá galéria muránskych rodákov

Viac ako 50 rokov zdobia javiskovú stenu Kultúrneho domu v Muráni obrazy akademického maliara JOZEFA BEŇA, ktorý v súčasnosti pôsobí v Bratislave. V roku 2001 mu bola udelená Cena starostu obce Muráň za monumentálnu tvorbu, malbu a knižnú ilustráciu. Čitateľom výtvarnú tvorbu autora pripomíname známym obrazom z kultúrneho domu, na ktorom je zachytená Hrdzavá dolina s príľahlým chotárom a v popredí v krojoch odedat' zabávajúca sa mladá.

-RS-

O osade pri „ceste Márie Sėči“

V čase môjho detstva žili Rómovia v Muráni aj v Muránskej Lehote vo vlastných osadách na úpätí kopca Príslop z jednej aj druhej strany. Osada mala v Muráni asi 6 domov, ktoré boli po pravej strane cesty Márie Sėči smerom do Mur. Lehoty. Osada mala vlastnú studňu, ale bol to prameň pitnej vody v strede a blízko nej udupaná plocha slúžila na rôzne účely – najmä na oslavy. Na častých oslavách hrávala miestna cigánska kapela, ktorá mala dobrú úroveň.

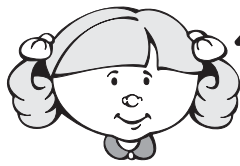
Na začiatku osady v strmom svahu mal chalúpku pán Číkala. Neviem, či to bolo jeho pravé meno, ale tak sme ho volali. Bol dobrý remeselník – kováč, vedel zvládnuť drobné kovácke práce. Na jednej ruke nevedel zavrieť ukazovák, mal ho stále vzpriamený. Deti sme na neho volali: „Číkala, strel z toho pištoľa!“ Asi uprostred osady mali chalupu Filipovci, s manželkou Gizou mali dvoch synov: Jozefa a Jána. Ján chodil so mnou do školy. Na hornom konci pomerne pekný murovaný dom mal

primáš – starý Fero s manželkou. A pozdejšie ešte nad ním v malom domčeku žila nevidiaca s dcérou. V Lehote žili asi len dve rodiny. Jednej otec menšej postavy robil na pôle v Muráni gátristu. Jeho manželka mu každý deň nosila čerstvý obed, ktorý konzumoval pod orechom na lavičke pred pivnicou Kochjarovcov. Mali troch synov: Jána, Fera a Štefana. Boli tiež huslisti, ale Fero predčil všetkých – aj starého Fera primáša. Práve on na dôležitejších udalostiach robil primáša. Volali sme ho mladý Fero.

Najväčší „bašave!“ bol pod Príslopom, keď bola svadba. Spomínam si na veľkú svadbu, keď sa ženil Ďuro a bral si za manželku dievča z Brezna. Bola to skutočne pekná nevesta! S Cigánmi sme dobre vychádzali – tak sme ich volali a oni to brali normálne, nikto sa neurážal! Čo bolo na nich vzácné, že boli pracovití.

Ing. Ladislav Kováč

Aktivity žiakov ZŠ s MŠ Muráň 4. štvrťrok 2008/2009

29. 04. 2009	Na okresnom kole MATEMATICKEJ PYTAGORIÁDY – Šimon Turčányi, 4.roč. – 7. miesto s 21 bodmi (prví traja mali po 23 a ďalší traja po 22 bodov). Oskar Neupauer skončil na 10. mieste.
06. 05. 2009 o 10:30 hod.	Účasť žiakov a pedagógov školy na obecných oslavách víťazstva nad fašizmom.
21. 05. 2009	V 2. celoslovenskom kole talentových skúšok DIVÉ MAKY – úspešný Tomáš Mušuka, ktorý získal štipendium a dvoch ďalších: Veroniku Dulákovú s Františkom Mušukom st. porota vybrala ako talenty (ešte im hľadajú sponzora).
25. 05. 2009	Na okresnej súťaži NA BICYKLI BEZPEČNE naši žiaci: Tomi, Korim, Labošová a Bölkeová pod vedením Mgr. M. Austa obsadili 3. miesto.
28. 05. 2009	Štátne lesy Revúca v Lesnej správe Stárňa zorganizovali LETNÝ ZÁŽITKOVÝ DEŇ – naši piataci pod vedením p. uč. Suchovej obsadili 1. miesto z 11 škôl okresu Revúca.
29. 05. 2009	Žiaci 1.stupňa boli na výlete v Betliari. Škoda, že sa ich zúčastnilo len 38.
02. 06. 2009	Žiaci 2.stupňa boli na výlete v Banskej Štiavnici. Z ročníkov 5.-9. sa ich zbieralo „až“ 26.
03.-05. 06. 2009	Na družobnú návštevu z Fryštáku v ČR prišlo 46 ľudí, z toho 39 detí. Vďaka patrí všetkým, ktorí sa podieľali na vydarenom priebehu pobytu, najmä rodičom, ktorí prichýlili aj viac detí.
	V 14.ročníku volejbalového turnaja „O pohár starostu obce“ sme sklamali. Po jedinom vyhratom sete naše dievčatá skončili zo 4 družstiev posledné.
10.-12. 06. 2009	Výmenný pobyt vo Fryštáku – družobnú návštevu opätovali aj naši: 26 detí, 15 rodičov a pracovníkov školy. Naši futbalisti obsadili 4.miesto z 5 účastníkov na tradičnom turnaji SIMCAR Cup.
JÚN 2009	Mgr. D. VRTIŠOVEJ udelilo dakovný list MPC Bratislava za úspešné vedenie žiakov vo výchovno-vzdelávacom projekte POZNAJ SVOJU MINULOSŤ alebo PÁTRANIE PO PREDKOCH.

Najťažšia práca bola pri vypracovaní 2 projektov, do ktorých sme sa v roku 2009 zapojili. Spolu s fy Centre to bol projekt MODERNIZÁCIA VÝCHOVNO-VZDELÁVACIEHO PROCESU V ZŠ s MŠ MURÁŇ – zameraného na tvorbu nového školského vzdelávacieho programu a operačný program s názvom ZVYŠOVANIE VZDELANOSTNEJ ÚROVNE PRÍSLUŠNÍKOV MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNIT v spolupráci s fy Eurotrend. V prvom projekte nás nevybrali, aj keď sme sa odvolali proti chybnému rozhodnutiu komisie a druhý projekt zatiaľ ešte nevyhodnotili.

Mgr. Karol Kontúr, riaditeľ ZŠ s MŠ

Júnový karneval detí z MŠ sa vydaril aj napriek nepriaznivému počasiu, hoci iba v priestoroch telocvične. Pôvodne im pani učiteľky naplánovali karnevalový prechod Muráňom. V maskách sa vytancovali dosýta aj so školákmi. A možno o rok práve na MDD sa usmeje aj slniečko!

Výsledky klasifikačnej porady (z 25. júna 2009)

Zo 192 žiakov je 108 Rómov. Spolu prospelo 179 žiakov, z toho 42 s čistými jednotkami. Neproslo 13 žiakov = 6,77 %. Negatívne hodnotím vysokú absenciu: 16 291 hodín, z toho 3 872 neospravedlnených. Z toho Rómovia vymeškali 12 413 hodín spolu – z nich 3 794 neospravedlnených. Rómovia síce tvoria 56 % žiakov školy, ale absenciu robia až 76,2 % z celkovej. A z neospravedlnenej absencie žiakov školy až 98 %!

Špeciálne sa zmienim o žiakoch z Muránskej Dlhej Lúky. Dochádza k nám 20 žiakov, ale vymeškali až 7 110 hodín, pričom až 3 544 bolo neospravedlnených, čo je 57 % absencie všetkých Rómov a 93,4 % neospravedlnenej absencie celkom, pričom títo žiaci tvoria len 10,5 % žiakov školy. Čo uvedené vyššie znamená v praxi? Priemerný

Róm z Muránskej Dlhej Lúky vymeškali v škole za 2. polrok 12 týždňov, z toho 6 týždňov neospravedlnene! Bodaj by potom mali lepší prospech! Neprosli „len“ 8 žiaci, aj to len vďaka tomu, že 7. B je so 7 žiakmi z Mur. Dl. Lúky špeciálnou triedou s nižšími nárokmi na vedomosti. Pre neospravedlnenú absenciu malo 16 žiakov zníženú známku zo správania (7 žiakov – 4.stupeň, 4 žiaci – 3.stupeň, 5 žiakov – 2.stupeň).

Záverom ešte prehlád o počte najlepších žiakov – čistých jednotkárov: 1. trieda – 7 žiakov, 2. trieda – 5 žiakov, 3. trieda – 7 žiakov, 4. trieda – 11 žiakov, 5. trieda – 5 žiakov, 6. trieda – 2 žiaci, 7. A trieda – 2 žiaci, 9. trieda – 3 žiaci.

Mgr. Karol Kontúr,
riaditeľ ZŠ s MŠ Muráň

Deti z MŠ si obľúbili vychádzky do prírody, poznávanie rastlín, hmyzu, zber liečivých bylín. Všetky majú rady rozprávky, a tak aj muránsky les im bývalí deviatci a žiaci zo ŠKD zmenili na rozprávkový. Stačilo ho len otvoriť čarovným kľúčom a tam sa diali veci...!

Posledný mesiac v materskej škole

Opäť sa už minuli prázdniny. Deti si užívali vodu, slnko a bezstarostné hry. Mnohé z nich čaká v septembri nové prostredie školy, viac povinností a aj keď sa v dnešnej dobe kladie dôraz na slobodu, zároveň sa musia naučiť zodpovednosti. My, učiteľky materskej školy im želáme mnoho úspechov a dúfame, že na predškolské časy budú rady spomínať.

Aj posledný mesiac jún bol v Materskej škole v Muráni plný zážitkov. Okrem pravidelných zaujímavých „tém týždňov“ sa deti zúčastnili rôznych akcií. „Podte všetci, veľkí, malí, čo rozprávky čítavali, rozprávka sa začína...“ S týmito slovami sa začala cesta rozprávkovým lesom. A prečo rozprávkovým? Preto, lebo v ňom vystupovali postavy ako napr. čarodejnice, víly, škriatkovia, ježibaby. Cestu rozprávkovým lesom pripravili školáci. Deviatci pod vedením Mgr. D. Vrtišovej zahrli rozprávku: „Žabí princ“. Družinári zo školského klubu detí pod vedením vychovávateľky M. Profantovej a Mgr. S. Vrbjarovej pripravili zaujímavú cestu plnú nástrah a súťaží. Deti otvorili les čarovným kľúčom a zábava sa mohla začať. Deti museli prejsť cez rôzne stanovišťa v družstvách, preverili sme ich zručnosti, vedomosti a ich šikovnosť. Hádzali čízmou do obruče, skákali ako kľokan, či zajac. Na záver čakala na nich sladká odmena, ktorú si však museli v prírode pohľadať ako skrytý poklad. Avšak ako to už v rozprávkach býva, na vrbe je zvonec a nášho rozprávkového lesa je koniec. Dúfame, že o rok les zasa ožije a radosť budú mať všetky deti, ktoré veria na rozprávky.

Ďalšou akciou ku dňu detí bol náš „Júnový karneval“. Deti od rána súťažili a tancovali v karnevalových maskách. Tešili sa na karnevalový prechod Muráňom, no pre nepriaznivé počasie sa predviedli len v telocvični ZŠ, kde si zatancovali spolu so školákmi. Nechýbali ani športové podujatia, ako účasť na cyklistických pretekoch, či škôlkarská olympiáda malých športovcov súťažiacich v behu, skoku a hode loptičkou. Deti si obľúbili vychádzky do prírody, poznávanie rastlín, hmyzu, zber liečivých bylín. V závere školského roka sa deti pochválili svojimi výtvarnými prácami, výstavou pre rodičov s názvom: „Farebný svet.“

Materskú školu budú deťom pripomínať aj pamätné listy a škôlkarské vysvedčenia, ktoré dostali pri rozlúčke so škôlkou a školákmi. Bola to posledná júnová akcia, kde sa pesničkami a básničkami rozlúčili zároveň so školským rokom 2008/2009. Nech nám ho pripomína aj naše tablo materskej školy s usmiateymi detskými tvárkami.

Ešte raz, milí budúci prváci, veľa úspechov v škole!

I.Tóthová a M. Profantová, uč. MŠ a vych. ŠKD

Záber z tabla škôlkarov – z mnohých sú už prváci.

Testovanie deviatakov – chyba v tabulke v č.3/2009, s.5

Zásluhou zlyhania techniky bol uvedený neúplný údaj z matematiky pri ZŠ I. B. Zocha Revúca (1,7%). Správne má byť 41,7%. Riaditeľstvu školy sa ospravedľujeme! (Podobné číselné „škriatkoviny“ sa vyskytli aj na športovej strane.)

-RS-

VŠETCI SÚ UŽ DÔCHODCOVIA Piatí odišli navždy...

Foto bývalého kolektívu pedagógov Základnej školy v Muráni ponúkli čitateľom našich novín do pozornosti hneď jeho dve členky: pani G. Palušová a A. Michalská. Záber je z roku 1972. Navždy už z neho i zo života odišli manželia Pavol (1996) a Júlia (2000) Martinove, Antónia Bottová (2008), riaditeľ Ladislav Brúsik (2008) a Mgr. Mária Garlátiová (2009).

Na zábere dolný rad zľava: Mária Hlaváčová, Elena Galovičová, Anna a Ján Vavrekovci, Ladislav a Viera Brúsikovci, Matilda Gažurová, Gabriela Palušová. Nad nimi zľava: Emília ěhnová, Mgr. Drahomíra Sliacka, Mgr. Edita Slívková, Adela Michalská, Božena Jankovičová, Mgr. Eva Struhárová, Mgr. Mária Garlátiová, Antónia Bottová. Vrchný rad zľava: Mgr. Štefan Haviar, Júlia a Pavol Martinove.

Pedagogička z uvedeného kolektívu Mgr. MARIENKA GARLÁTIOVÁ zomrela nečakane 5. augusta 2009. Narodila sa 1. februára 1950, a tak sa nedožila nielen svojich šesťdesiatin, ale ani zasluženého dôchodku po odchode zo svojho posledného pôsobiska v ŠZŠ v Revúcej. Bola dcérou známeho umelecky talentovaného muránskeho učiteľa Dezidera Garlátiho a manželka bývalého riaditeľa ŠZŠ p. Belána, ktorí tiež nežijú. Jej krátke manželstvo bolo bezdetné, a tak na svoju drahú milovanú príbuznú si s láskou a žiaľom v srdci spomína jediná sestra Evka s manželom. Mnohí, ktorí sme s ňou trávili detstvo v Muráni (žila v terajšom dome Urvovcov na novej ulici), sme oceňovali jej kamarátsku povahu, optimizmus, inteligenciu, túžbu po neustálom vzdelávaní i lásku k deťom. Marienka, obľúbená a skvelá pani učiteľka, všetci sme si ňa vážili! Mali sme ňu radi! Odpočívaj sladko!

Mgr. Ružena Svoreňová

FOTO z archívu ZŠ. Na zábere časť žiakov, ktorí realizovali v šk. roku 2008/2009 pod vedením Mgr. D. Vrtišovej úspešný výchovno-vzdelávací projekt POZNAJ SVOJU MINULOSŤ alebo PÁTRANIE PO PREDKOCH.

75. výročie novej budovy OLŠ v Muráni

Obecná ľudová škola v Muráni sa pred rokom 1934 nachádzala v prízemnej budove medzi starou farou a kostolom. Vpredu bol učiteľský byt a vzadu dve veľké triedy: v jednej boli umiestnené prvé tri ročníky a druhej ďalšie tri. Vtedy bolo iba šesť tried, lebo osemročná školská dochádzka sa na Slovensku zaviedla až od školského roka 1927/28. (Tzv. malý školský zákon však už ako zákon č. 226/1922 Zb. z.)

Novú školu (pod cintorínom) so štátnou podporou stavali necelé štyri roky. V čase výstavby školy boli v obci richtármi: Ján Hrbál – Boštán (1929 – 1933) a Ondrej Beňo – Kadak (1933 – 1936). Obec mala vtedy okolo 1 300 obyvateľov. Do prevádzky bola škola uvedená v roku 1934 a zachovala si takmer pôvodnú podobu až do súčasnosti. Skladala sa z dvoch prepojených častí: v dvojposchodovej boli umiestnené byty učiteľov a v jednoposchodovej školské triedy. Z učiteľov, ktorí pôsobili v muránskej obecnej ľudovej škole v prvej polovici 20. storočia, sú žiakmi – pamiatkami uvádzaní najmä títo: manželia Meszárosovci, Strmeňovci, Cířovci a slečna Barbora Žarnovická. Nová škola – dnes staršia budova základnej školy – nie je ešte žiadna dôchodkyňa, hoci už 75 ročná! Dýcha síce históriou, striedaním generácií pedagógov a najmä detí – mnohých žiakov minulých čias i súčasnej doby, ktorým prirástla k srdcu. Dobré slúži Muráňčatám a deťom z blízkeho okolia i dnes. Kiežby i nová ZŠ s MŠ, ktorá bola otvorená v septembri 1962, mala koho privítať aj vo svojom seniorskom veku! Na svete je vraj detí ako smetí, ale ako je to u nás v Muráni?

(Zdroj: J. Gallo, Muráň, 2001.)

Mgr. Ružena Svoreňová

FOTO z archívu M. Repákovvej. Žiaci II. triedy Obcejnej ľudovej školy v Muráni s pani učiteľkou Janou Cířovou v školskom roku 1937/38

Sloboda a zodpovednosť (Ako cieľové kategórie výchovy)

Každý človek má svoje vlastné predstavy o živote, dieťa je tiež v tomto smere individuálnou. Kto z dospelých si to neuvedomuje, ochudobňuje svojho malého zverenca o možnosť správať sa v kontakte s inými ľuďmi slobodne, bez zábran, predsudkov, ale zodpovedne! Mnohí zainteresovaní do oblasti výchovy zdôrazňujú, že „keby nebolo zodpovednosti, nebolo by ani slobody“. Súčasnú školstvo smeruje svoje úsilie k humanizácii výchovy a vzdelávania. V jednoduchšej reči to znamená, že okrem iného zdôrazňuje hodnotu každého človeka – teda i dieťaťa – jeho dôstojnosť, ale aj právo na slobodu a s ňou úzko súvisiacu zodpovednosť.

Medziľudské vzťahy boli vždy centrom pozornosti spoločnosti, v súčasnosti ešte o niečo viac ako kedykoľvek predtým. Človek sa nerodí ako tvor spoločenský, žiť v kvalitnom vzťahu s inými ľuďmi, rešpektovať ich individualitu a zároveň zostať sám sebou, cítiť sa slobodným v rozhodovaní, v životných cieľoch, v konaní – to sa musí naučiť!

Dnes, keď sa školstvo usiluje o modernizáciu výchovno – vzdelávacieho procesu, pre pedagogických pracovníkov je príznačné, že žiaci sú motivovaní k aktivite, samostatnosti a tvorivosti. Sloboda žiakov je teda spojená s dobrovoľnosťou, ale aj s uvedomeným jednaním, so zodpovednosťou. Zodpovednosť – to nie sú len vlastné práva a povinnosti, ale aj rešpektovanie, tolerancia cudzích práv a povinností! V ponímaní žiakov to znamená: Môžem sa slobodne rozhodnúť pre čokoľvek, ale moje rozhodnutie súvisí s mojou zodpovednosťou. Som rodičmi, učiteľmi vedený k zodpovednému správaniu. Ak unikám zo školy, siaham po droge, alkohole – je to slobodné rozhodnutie, ale aj zodpovedné? Ak sa mi nechce učiť – využil som tiež právo slobody v rozhodovaní, ale zároveň som zodpovedný za zhoršený prospech atď.

Z uvedeného teda vyplýva, že sloboda vždy súvisí so zodpovednosťou. Práve tieto kategórie výchovy sú v súčasnom školstve označované za cieľové.

Mgr. Ján Svoreň

ŠPORTOVÉ PAMÄTI

FOTO z archívu M. Repákovkej. Niektorí športovci na zábere už nie sú medzi nami, no aj napriek tomu si fanúšikovia futbalu spomínajú na nich so skutočným obdivom, lebo im nechýbalo nadšenie, elán a obrovská radosť z hry, z pohybu na provizórnom športovisku v priestoroch tzv. „jarmošnicka“ – v súčasnosti futbalového ihriska. Priekopníci muránskeho futbalu: vrchný rad zľava – Anton Bábela, Pavel Lukaš, Ján Miškovič, Ladislav Lalik, Ján Fitma, Pavel Sklenárik, Juraj Soják, Ján Aust, pod nimi – Milan Beňo, Viliam Bábela, Juraj Repák. (Inf.: Milan Kvetko.)

RS-

FOTO z archívu RS. Záber z LETNÝCH ORIENTAČNÝCH PRETEKOV v Muráni v roku 1959. Takto zodpovedne na súťaži orientácie v muránskej prírode pred 50 rokmi si počínali tri kamarátky „z novej ulice“ a vyplatilo sa! Zaradili sa medzi víťazov! M. Sklenáriková (zľava) si vynikajúco vedela poradiť s buzolou a R. Hajdúková s Vierkou Frandelovou, vyd. Berenteovou (1947 – 1976) skúmali vytýčenú trasu na orientačnej mape. Vierka mala necelých 29 rokov, keď odišla navždy, musela opustiť aj svojho jediného syna Viktora. Narodila sa 1. septembra, a tak v mene jej známych si dovoľujeme vyjadriť po 33 rokoch: Česť jej pamiatke!

-RS

FOTO z archívu JÚLIUSA FRANDELA. Takéto motorové tátoše jazdili v 60. rokoch 20. storočia. Na neoficiálnom parkovisku pred bývalou predajňou obuvi v pohotovosti počas športového podujatia aj muránska sanitka (druhá sprava) s členmi osádky: lekárom MUDr. F. Drábom a vodičom J. Frandelom.

Hasičský zbor. Slovné spojenie, pozostávajúce z prídavného a podstatného mena. Nemožno však tvrdiť, že sa jedná o nebezpečné slovné spojenie. Naopak. Tieto slová vzbudzujú u väčšiny z nás pocit bezpečia. To, že hasičov je v zboroch čím ďalej tým menej, nie je nič nové. Absolvovať prijímacie konanie, špecializovaný výcvik, neustále školenia s cieľom ochraňovať zdravie ľudí sa dnes totiž nenosi. Alebo nevypláca?

tuhého. V stávke je aj bezpečnosť našich detí. Záujem mladých ľudí o povolanie profesionálneho hasiča, nielen na Slovensku, rapídne klesá. Dôvod, prečo mladí radšej emigrujú za prácou do zahraničia, je jasný. Peniaze.

Navzdory všetkým negatívam existujú aj výnimky. Obecný hasičský zbor v Muráni vrátane dobrovoľných hasičov je dôkazom toho, že poslanie slúžiť ľudu prevyšuje zárobok.

Nič nie je nemožné!

V posledných rokoch sa v dôsledku nízkeho platového ohodnotenia zamestnancov hádam ani vôbec neoplatí pracovať. A to v akejkoľvek sfére. Je pochopiteľné, že klišé na výplatnej páske nepriľáka nových potenciálnych záujemcov. A tak, nám občajným smrteľníkom neostáva nič iné len veriť v lepší zajtrajšok. Alebo zavrieť oči. Preto je načase, aby sa kompetentní zamysleli nad situáciou a snažili sa ju urýchlene vyriešiť. Tentokrát ide naozaj do

JÁN MELICHER, veliteľ Obecného hasičského zboru Muráň, sa už nepasoval s viacerými problémami. No vynaložené úsilie nebolo zbytočné. V spolupráci s obcou Muráň vypracovali projektovú dokumentáciu na rekonštrukciu hasičskej zbrojnice. Vlastnou hasičskou zbrojnicou nedisponuje každá obec. Z čoho vyplýva, že obyvatelia obce môžu byť právom hrdí. Škoda len, že na Slovensku nie je viac takýchto obcí, že?

Bibiana Kederová, Košice

Z FUTBALU * Z FUTBALU * Z FUTBALU

Výkonnostná tabuľka

I. triedy OM Rimavská Sobota Ročník 2008 – 2009

1. FK Stárňa	20	16	0	4	62:19	48
2. FK Kráľ	20	14	3	3	57:30	45
3. FK Jelšava	20	11	1	8	44:40	34
4. FK Muráň	20	11	1	8	50:47	34
5. FK Rim. Janovce	20	10	3	7	60:39	30
6. FK Ožďany	20	8	3	9	30:49	27
7. FK Bátka	20	8	2	10	45:39	26
8. FK Revúčka	20	7	2	11	38:51	23
9. FK Abovce	20	6	2	12	42:55	20
10. FK V. Teriakovce	20	6	1	13	41:55	19
11. FK Rim. Seč	20	3	2	15	38:83	11

Súťaž slušnosti I. triedy OM

	Jar	Jeseň	Spolu
1. FK Ožďany	290 + 30	- 80 = 240	+ 150 = 390 bodov
2. FK V. Teriakovce	300 + 30	- 60 = 270	+ 30 = 300 bodov
3. FK Stárňa	270 + 30	- 220 = 80	+ 160 = 240 bodov
4. FK Muráň	190 + 30	- 160 = 60	+ 150 = 210 bodov
5. FK Bátka	290 + 30	- 180 = 140	+ 40 = 180 bodov
6. FK Revúčka	260 + 0	- 220 = 40	+ 140 = 180 bodov
7. FK Kráľ	240 + 30	- 230 = 40	+ 130 = 170 bodov
8. FK Rim. Seč	240 + 30	- 160 = 110	+ 60 = 170 bodov
9. FK Jelšava	270 + 30	- 200 = 100	+ 60 = 160 bodov
10. FK Abovce	210 + 30	- 190 = 50	+ 50 = 130 bodov
11. FK Rim. Janovce	300 + 30	- 140 = 190	- 110 = 80 bodov

Príprava na novú sezónu

V rámci prípravy na sezónu sa naše družstvo zúčastnilo na dvoch futbalových turnajoch. 25. 7. 2009 v Dedinkách dosiahlo tieto výsledky: Vyšná Slaná – Muráň 4 : 2. Dedinky – Muráň 2 : 2, na pokutové kopy prehralo a umiestnilo sa na 4. mieste.

V. ročník Memoriálu J. Vavreka

Na tomto domácom turnaji, konaného 1. 8. 2009 sa zúčastnili 3 družstvá. Výsledky: Muráň – Sirk 1 : 3, Muráň – Fryšták 1 : 5, Fryšták – Sirk 5 : 2. Víťazom a obhajcom prvenstva sa stalo mužstvo družobného mesta Fryšták.

ROZLOSOVANIE JESENNEJ ČASTI FUTBALOVEJ SÚŤAŽE

I. kolo	Muráň – Klenovec	1. 9. o 16 ³⁰	- dohrávka
II. kolo	Tornaľa – Muráň	16. 8. o 17 ⁰⁰	
III. kolo	Muráň – Rim. Janovce	23. 8. o 17 ⁰⁰	
IV. kolo	Ožďany – Muráň	30. 8. o 17 ⁰⁰	
V. kolo	Muráň – Jelšava	6. 9. o 16 ³⁰	
VI. kolo	Bátka – Muráň	13. 9. o 16 ³⁰	
VII. kolo	Muráň – Abovce	20. 9. o 16 ⁰⁰	
VIII. kolo	Muráň – Revúčka	27. 9. o 16 ⁰⁰	
IX. kolo	Tachty – Muráň	4. 10. o 16 ⁰⁰	
X. kolo	Muráň – Sirk	11. 10. o 15 ³⁰	
XI. kolo	Stárňa – Muráň	18. 10. o 15 ⁰⁰	
XII. kolo	Muráň – Lubeník	25. 10. o 15 ⁰⁰	
XIII. kolo	V. Teriakovce – Muráň	15. 9. o 16 ³⁰	- predohrávka

Na úvod prehra

TORNALA – MURÁŇ 5 : 0 (4 : 0). Prvý majstrovský zápas, ktorý sa hral na súperovom ihrisku, sa nevydaril. Oklieštené družstvo nedokázalo vzdorovať domácim, a tak sa dostavil nečakaný výsledok. Hostia dohrávali navyše bez vylúčeného Matajza.

DORAST I. trieda 2008 - 2009

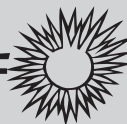
Tím	PZ	V	R	P	Skóre	Body
1. FK Jelšava	24	18	1	5	94:25	55
2. FK Lubeník	24	16	3	5	140:42	51
3. FK Kráľ	24	15	4	5	96:33	49
4. FK Ožďany	24	14	3	7	99:47	45
5. FK Gemer	24	13	2	9	77:66	41
6. FK Veľké Teriakovce	24	10	5	9	58:63	35
7. FK Rimavské Janovce	24	10	3	11	74:86	33
8. FK Bátka	24	10	2	12	106:89	32
9. FK Abovce	24	10	11	3	74:125	31
10. FK Rimavská Seč	24	8	2	14	79:97	26
11. FK Muráň	24	7	2	15	54:162	23
12. FK Revúčka	24	4	7	13	49:87	19
13. FK Stárňa	24	3	3	18	41:119	12

ŽIACI „B“ 2008 – 2009

1. FK Gemer	16	15	1	0	125:5	46
2. FK Kráľ	16	14	0	2	88:6	42
3. FK Lubeník	16	9	1	6	67:33	28
4. FK Klenovec	18	7	5	6	52:43	26
5. FK Revúčka	16	8	0	8	47:29	24
6. FK Muráň	16	8	0	8	61:65	24
7. FK Veľké Teriakovce	16	6	1	9	42:77	19
8. FK Stárňa	16	2	0	14	21:108	6
9. FK Abovce	16	1	0	15	16:153	3

Rimavské Janovce – 3 body : za zastavenú činnosť.

DÔCHODCOVIA V KREMNICI

V rámci letnej prázdninovej činnosti Základná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska v Muráni zorganizovala jednodňový poznávací a relaxačný výlet do Kremnice. Nakoľko nás bolo málo do autobusu, pozvali sme aj členov Jednoty dôchodcov z Muránskej Lehoty, aby nám bolo veselšie. Krásne snečné počasie, výborná nálada nás sprevádzali celou cestou. V autobuse ma dôchodkyňa Slávka počas cesty informovala o histórii tohto mesta ležiacého v Banskobystrickom kraji.

Kremnica patrí medzi najkrajšie a najstaršie mestá Slovenska. Je známa ako kráľovské banské mesto. Mincovňa patrí k svetovej rarite, kde je nepretržitá prevádzka od svojho vzniku v roku 1328 podnes. Razia sa tu aj slovenské eurómonce. Čiže baníctvo a mincovníctvo priniesli bohatstvo a slávu „zlatej“ Kremnici. „Počkaj, pôjdeme do mesta a uvidíš aj iné kremnické jedinečnosti,“ dodáva dôchodkyňa.

Významným pre toto mesto je termálne kúpalisko Katarína. To bolo niečo pre nás a naše vnúčence. Prírodná voda, silne mineralizovaná s liečivými účinkami na pohybové a nervové ústrojenstvo. Termálna voda mala teplotu 28 °C. Ako prvá bola vo vode dôchodkyňa Lenka. Ona nás viedla k vodnej atrakcii, saune. Vnúcatá

sa vyžívali pri kĺzačkách. Rekreačný bazén s vírivkou, snečné počasie, dobrá nálada upevnili naše priateľstvá.

Poobede sme sa skupinka dôchodcov vybrali poznávať mesto. Aj ja, aby som sa presvedčila o slovách dôchodkyne Slávky. A bola to pravda, no ešte viac ma upútal morový stĺp – stĺp Svätej trojice vysoký 22 metrov, fontána a mestský hradný kostol sv. Kataríny. Cestou sme si v mincovni kúpili medailón s logom mesta. Dokonca som bola upozornená na rodný dom Petra Michalicu, svetoznámeho huslistu, kde sa každoročne koná festival komornej hudby.

Kremnica ma zaujala starobylým pôvabom a prekrásnou panorámou okolitých hôr. Nádherný deň plný dojmov a krásnych zážitkov sa blížil ku koncu, a tak sme sa unavení, no zároveň šťastní, opálení vybrali na spiatočnú cestu. Poďakovanie patrí vodičovi p. Krštieňovi za to, že sme zdraví a šťastní došli domov. Dôchodkyňa Lenka za organizáciu výletu a nesmieme zabudnúť na dôchodkyne Máriu a Margitu, ktoré sa obetovali, nekúpali sa a verne strážili naše batožiny na suchu. „Na budúci rok sa stretne v kúpeľnom meste Čiž.“ To bol prísľub predsedníčky ZO Jednoty dôchodcov z Muránskej Lehoty pani Rusnikovej.

Účastníčka výletu Adela Michalská

Veľkolepé oslavy SNP na Veľkej Lúke

Na Oblastné oslavy 65. výročia SNP v Muráni dňa 22. augusta 2009 by sme mohli použiť aj označenie: deň otvorených dverí v Národnom parku Muránska planina. Signalizované vopred muránskym rozhlasom autobusy, prichádzajúce od Revúcej, neuháňali cestou (inokedy zakázanou ochranármi), iba sa pomaly plazili, lebo praskali vo švíkoch. Akoby zázrakom sa do nich ešte vtesnali Muráncania – vrátane spevákov zo skupiny Levenda. Po spiatočnej ceste sme zase svorne skúmali „prípečené“ dymiace brzdy... Vďaka vodičom, ktorí k prevozu účastníkov osláv pristupovali zodpovedne!

Príhovory rečníkov na oslavách i prednes vlastnej poézie Mgr. Jurajom Kochjarom boli apelom: nezabúdať na poslanie SNP v našich dejinách, neprekrúcať ich podstatu, v školách viesť deti a mládež k ostražitosťi, k vierohodnému hodnoteniu národnooslobodzovacieho boja Slovákov v čase druhej svetovej vojny. Podoprené oslavy SNP viacerými zainteresovanými v našej muránsko – revúcko – rožňavskej oblasti boli však výrazne puncované obcou Muráň, jej starostom Ing. Romanom Goldschmidtom a predsedom ZO SZPB Jozefom Kubaškom.

Pod hudobno – spevácko – tanečný zážitok účastníkov osláv sa podpísali Revúčania, Muráncania, Čiernolehoťania a Šumiacania. K nevšedným zážitkom patrili zoskoky parašutistov padákmi na bývalé povstalecké letisko na Veľkej Lúke. S obdivnými pohľadmi bol sledovaný aj náš Jarko Paluš. Nemálo chvály si vyslúžil v prírode neodmysliteľný guláš – varený pod gurmánskou taktovkou poslanca obecného zastupiteľstva Pavla Vrabca, ale chutili aj muránske buchty a iné lahôdky. Nad dodržiavaním pitného režimu v priebehu horúceho augustového dňa bdela a zabezpečovala aj osvieženie inými nápojmi Bc. Dáša Bútorová. V prípade nevoľnosti, či iných zdravotných problémov ponúkal rýchlu lekársku pomoc MUDr. Ivan Hudec.

Muránske hory držali ochrannú stráž nad svojimi i cudzími účastníkmi povstaleckého vzplanutia v roku 1944. Bolí ohladuplné aj počas osláv – rozprálo sa iba po mohutne znejúcej poslednej piesni Šumiacanov. Budme k nim rovnako ohladuplní – v každej dobe sú hory našou životnou oporou!

Mgr. Ružena Svoreňová

Poznáte pôvod svojho mena?

JÚL

1. DIANA – v rímskom bájosloví bohyňa svetla a života, neskôr aj mesiaca a lovu, ochrankyňa žien. Rimania ju stotožnili s gréckou bohyňou Artemidou.

2. CYRIL – meno gréckeho pôvodu. Kláštorné meno Konštantína, apoštola Slovanov.

3. METOD – meno gréckeho pôvodu. Znamená spôsob, metóda skúmania. Svätec.

4. PATRIK – meno latinského pôvodu, znamená urodzený. Podobne PATRÍCIA.

5. OLIVER – meno nejasného pôvodu, odvodzuje sa z lat. oliva – pestovateľ olív alebo s významom pozostatok predkov.

6. IVAN – ruské, srb. chorv. meno – obdoba slovenského Ján – znamená Boh je milostivý.

7. MARGITA, MARGARÉTA – meno orientálneho pôvodu. Znamená perla.

8. KAMIL, KAMILA – zrejme odvodené od Kamilián, príslušník rehoľného rádu, ošetrovateľ chorých.

9. MAGDALÉNA – meno hebrejského pôvodu. Značí pochádzajúca z Magdaly, veža.

10. OLGA – ruské meno severského pôvodu. Znamená svätá, zdravá.

11. VLADIMÍR – meno slovanského pôvodu. Znamená veľký vládca.

12. JAKUB – starozákonný patriarcha, v biblickom podaní zápasil s anjelom (v skutočnosti s Bohom), ktorý mu požehnal. Jakub bol aj prvý známy bratislavský richtár.

13. MARTA – meno aramejského pôvodu. Znamená gazdina, starostlivá.

(August už bol v č. 2/2008 atď.)

-RS

KŇAZ GREGOR Z MURÁŇA ODIŠIEL

Keď pred mesiacom k nám prišla táto správa, boli sme veľmi prevkapaní, lebo to vôbec nikto z nás nečakal. No podľa rozhodnutia Biskupského úradu v Rožňave od augusta je preložený do farností na juh Slovenska – do obce VČELINCE. Nepoznám túto obec ani obyvateľov v nej, ale predpokladám, že tam žijú aj obyvatelia maďarsky hovoriaci, a teda sa bude musieť učiť aj po maďarsky. Už však má skúsenosť z minulosti, lebo pôsobil v Plešivci.

Lúčili sme sa s ním v nedeľu 2. augusta 2009. Za veriach farností sa rozlúčil poslanec Obecného úradu v Muráni Ing. Juraj Frandel so svojou dcérou Ivankou veľmi dojemne a za miništrantov aj Martin Senko s kytičkami kvetov. Náš spevokol Levenda sa s ním rozlúčil v piatok pri svätej omši aktualizovanými piesňami a rozlúčkovou dakovnou básňou. Pán farár ani veriaci sa neubránili slzám smútku.

Drahý pán Gregor, smutno je nám, že od nás odchádzate. Na náš Muráň spomíajte, v srdci ho zachovajte! Vieme, že ho milujete, tiež aj svojich priateľov, v myslí si vás uchováme, choďte s Božou pomocou! Mária, ó matička, Krista Pána rodička ustavičnou pomocou potešuj ho dňom, nocou.

Mgr. Juraj Kochjar

ĎAKUJEME!

Ťažko uveriť, že nám odchádzate,

vedzte, že v spevákoch dobrých priateľov máte.

Radi by sme boli, keby to tak nebolo

a všetko naďalej po starom ostalo.

Keď sa človek lúči, srdce veľmi bolí,

hrdlo sa mu zviere i z oka slza sa vyroní.

V srdci vás nosíme, veď ste boli jeden z nás,

nech vám Boh pomáha, modlíme sa za vás.

Chceme vám vysloviť úprimné ďakujem!

Ďakujeme za pekné slová, za vrelé priateľstvo

a za vaše duchovné otcovstvo.

Veď vždy pri svätej omši

ste vliali do duše balzam,

s vašim požehnaním sám Ježiš prišiel k nám.

Veď útechu treba v dnešnom hriešnom svete,

že ona je potrebná, vy to dobre viete.

Spomienka na vás v srdci nám ostane

a všetko vaše dielo nám vás pripomenie.

So slovom ďakujem s vami sa lúčime

a na rozlúčku piesne zaspievame.

Vždy keď ich počuť budete – na nás si spomeňte

a lásku k Muráňu v srdci zachovajte!

Mgr. Juraj Kochjar

MURÁNSKE NOVINY

Obecné noviny
Vydáva obec Muráň
Adresa redakcie:
OÚ MURÁŇ, č. 329,
Tel: 058/4881029
e-mail:
obec.muran@mail.t-com.sk
Reg. číslo: RP 389/2008
Dvojmesačník
Šéfredaktorka:
Mgr. Ružena Svoreňová
Graf. úprava a tlač:
HLP Grafik s.r.o., Brezno